

מעדני אשר

שאלות והקירות בענייני פרשת השבוע

י"ל ע"י מכון "מעדני אשר" בית שמש

לעילוי נשמת האב"ד הרב אשר מאיר ז"ל
בן ידידנו הרה"ג עזריאל ברוך אהרנבוץ שליט"א
נ.ל.ב.ע ל' חשוון תשפ"ג

פרשת יתרו

שנת תשפ"ד

שנת 21

לממלכת התורה

מעדני אשר

גליון תתקפ"ב

אדם שכח לעשות קידוש בשבת בבוקר ובירך בתוך הסעודה פרי הגפן האם מהני לקידוש אע"פ שלא התכוין לקדש?

יש לחקור אדם ששכח לעשות קידוש בשבת בבוקר ובתוך הסעודה כששתה יין בירך בורא פרי הגפן האם יצא חובת קידוש או דילמא כיון כיוון לצאת ידי קידוש לא יצא

הנה בשו"ת שבט הלוי חלק י' סימן נ"ג נשאל במי שבשבת בבקר בסעודה שניה שכח לקדש על היין, ובאמצע הסעודה בירך בורא פרי הגפן אם זה עולה לו לקידוש, ואם לאו אם יש לו תקנה אחרת.

וכותב דלפי מה שכתבו גדולי ראשונים, הראב"ד, הרבינו דוד פסחים, ומהר"ם חאלבה וכן בחידושי המאירי פסחים ק"ו שקידוש של שחרית אינו בגדר קידוש ממש, ומוכח מדבריהם דאין צריך כלל לכיון לשם מצות קדוש, דהרי דעתם שזה דלא נתקן רק כדי לקבוע סעודה על היין, ומדלא תירצו קושיתם דלענין מה נקרא קידוש ונדחקו ולא תירצו דנפקא מינא דצריך לכיון לקידוש היום, פשוט להו דאין צריך באמת לכיון, אבל דעת הרמב"ם והשו"ע סימן רפ"ט דאסור לטעום לפני זה והוא בגדר קידוש, ונקרא לפ"ז גם ברכת המצוה, בודאי לדידהו צריך לכיון לשם קידוש, א"כ בנדון דידן שלא כיון לכך, לכאורה צריך עוד הפעם לקדש על יין לפני שממשיך בסעודתו.

אבל עדין אינו ברור לי אם כוונת קידוש לרמב"ם ושו"ע ודעימיה מעכב דיעבד, דלא מבעיא לשיטות הסוברים סימן ס' אור"ח דבמצוה דרבנן קימ"ל מצות אין צריכות כוונה א"כ לא מעכב, וזה גם לא נקרא היפוך כוונה, אלא גם אם נימא דצריך כוונה בדרבנן יש לומר דכ"ע מודים הכא, כיון שכל הקידוש הוא רק פרי הגפן דכוונה זאת לשמות י"ן כוס שלם ולברך עליו ברכת היין מספיק לזה, אלא דחז"ל אמרו שיעשה זה לפני טעימה לחשיבות סעודת שבת, וא"כ אם שתה כוס שלם באמצע סעודה וברך פרי הגפן יצא עכ"פ דיעבד דין קידוש שחרית מעיקר הדין, וזה מתירו לאכול מכאן ואילך, וא"כ לא יברך עוד פעם בשם ומלכות.

ובשו"ת מנחת שלמה תניינא סימן י"ד כתב מי ששכח לקדש בשבת בבוקר והתחיל בסעודה ואכל פת ושתה גם יין ונזכר בתוך הסעודה שעדיין לא קידש, דשפיר יוכל ליקח כוס יין או שכר ולומר עליו פסוקים כגון על כן ברך וכו' שיהא מוכח שזה לשם קידוש וישתה, ושפיר יכול לצאת לעצמו בכך וגם להוציא אחרים.

אדם שעשה קידוש ושכח לברך בורא פרי הגפן האם לא יצא חובת קידוש?

בפרשתו כ"ה זכור את יום השבת לקדשו

יש לחקור מי שקידש ושכח לברך בורא פרי הגפן האם לא יצא חובת קידוש או דילמא יצא ידי חובת קידוש

הנה בתהילה לדוד אור"ח סימן רע"א ס"ח י"ח, מובא במנחת שבת סימן ע"ז כתב אם לא בירך בורא פרי הגפן ושתה הכוס לכאורה לפי דעת החכם צבי דכל דבר הטעון כוס נתקן דווקא שיסדר אותו אחר ברכת היין שיברך המברך, א"כ לא יצא ידי חובת קידוש אם לא בירך בורא פרי הגפן.

וכן בשו"ת אמרי יוסף חלק ב' סימן קע"ג דאם קידש או הבדיל בלא ברכת בורא פרי הגפן לא יצא ידי חובתו.

אבל בש"ע הרב בק"א סימן רצ"ט ס"ק י' כתב דברכות אינן מעכבות.

וכן בשו"ת הר צבי אורח חיים סימן קנ"ו נשאל בקדוש הלילה אי השומע או הוא בעצמו לא בירך בפה"ג אי יוצא ידי קידוש.

ומביא ראיה: ממה שכתבו התוס' פסחים ק"ג ע"ב ד"ה רב אשי דאם התחיל לסעוד בערב שבת מבעוד יום אין צריך בקידוש לברך בורא פרי הגפן, משמע דכל מצוה הטעונה כוס אין צריך לברך בורא פרי הגפן היכי דלא הפסיק, וכן כתוב בתוס' ק"ד ע"ב ד"ה חוץ ויעוין בשו"ע סימן רע"א סעיף ד' ובביאור הגר"א, ומדבריהם נראה דבפה"ג אינו מגוף הקידוש.

מעדני אשר יש עוד סברא לומר שמי ששכח לברך בורא פרי הגפן לא יצא ידי חובה: ע"פ מה שכתב בשו"ת האלף לך שלמה אור"ח סימן שכ"א שאם אכל מצה בלא ברכת המוציא תחילה דאינו יוצא בו, כיון דאסור לאכול בלא ברכה, ואחז"ל ברכות ל"ה ע"א כל הנהנה מעולם הזה בלא ברכה כאילו גזל את אביו, נמצא דאכילה בלא ברכה היא איסור, והיא מצוה הבאה בעבירה כמו במצה גזולה שאינו יוצא ידי חובתו, ואף באיסור דרבנן אמרינן מצוה הבאה בעבירה כדמוכח בגמ' פסחים ל"ה ע"ב א"כ לפי זה גם כשעשה קידוש בלא ברכת בורא פרי הגפן הוא כאילו גזל ואינו יוצא חובת ידי קידוש.

אבל בשו"ת יד סופר אור"ח סימן נ"א, וכן בשו"ת לבושי מרדכי מהדורא תליתאי ח"ג סימן קל"ז חולק עליו: וסבירא להו דלא הוא כגזול ממש רק דהויא דרך הפלגה.

ומביא ראיה: מהא דאמרין בגמ' ברכות ט"ז ע"א דפועלים אין מברכין ברכה לפנייה, ואם הוא כגזול ממש, איך התירו לעבור על איסור גזל, אלא ש"מ דהויא דרך הפלגה.

גליון זה נודב ע"י ידידנו

הרבני הנגיד מגדולי תומכי התורה בדורנו – בונה ומקים היכלות של תורה ותפילה הרב החסיד **יחיאל מיכל רוזנברג** שליט"א מונטריאול לעילוי נשמת אמו

האשה החשובה מרת **פייגא רוזנברג** בת הרב **יחזקאל שרגא שאלמאן** ע"ה עמדה לימין בעלה הרה"ח אברהם ישי רוזנברג ז"ל בכל מפעלות הקודש לימין צדיק מרן הדברי יציב זצ"ל נפטרה כ"ד שבט תשע"ז ת.נ.צ.ב.ה

ברגשי גיל ושמחה נשגר ברכת מזל טוב להגאון המחמד הגדול עוקר הרים וטוחנן זו בזו בסברא ישרה מקשה ומתרחץ כאחד הקדמונים כלי מפואר ה"ה הרה"ג ר' **עזריאל ברוך אהרנבוץ** שליט"א לרגל השמחה בכלולות נכדתו תחי' בת לחתנו הרה"ח ר' **יושע קרויזר** שליט"א **ממרום יושפע עליו רוב תענוג ונחת וישכון באהלו תדיר רוב שמחות בבריות גופא ונהורא מעליא** המברכים בכבוד ויקר ידידו ומעריצו הנהנים ממנו עצה ותושיה

גליון זה נודב ע"י ידידנו הרב **משה אריה פריינד** שליט"א לונדון ראש הקהל חסידי סאטמאר לזיכוי רבבות יאה רעוא שבזכות זיכוי רבבות יזכה לרוות נחת מכל יוצאי רבבות מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידנו הרה"ג **יוסף סג"ל** לנדא שליט"א לונדון לזיכוי רבבות יאה רעוא שבזכות זיכוי רבבות יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידנו הגאון **אפרים הכהן וייס** שליט"א לונדון מח"ס דעת כהן דומ"צ דקהל חסידי לעלוב לונדון לזיכוי רבבות יאה רעוא שבזכות זיכוי רבבות יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידנו הנדיב הנכבד הרב **יעקב מאיר דרייפוס** שליט"א לונדון לזיכוי רבבות יאה רעוא שבזכות זיכוי רבבות יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

האם משה רבינו גם קיבל את התורה ע"י כפיית ההר או משה רבינו קיבל מרצון?

איתא בגמ' שבת פ"ח ע"א על הפסוק ויתיצבו בתחתית ההר א"ר אבדימי מלמד שכפה הקב"ה עליהם את ההר כנגיית ואמר להם אם אתם מקבלים את התורה מוטב ואם לאו שם תהא קבורתכם א"ר אחא בר יעקב מכאן מודעא רבה לאורייתא.

יש לחקור האם משה רבינו קיבל את התורה ע"י כפיית ההר או משה רבינו קיבל מרצון את התורה

הנה בשב שמעתתא בהקדמה אות ט' מקשה על הא דאמרין בגמ' יבמות ס"ב ע"מ א' דפליגי רבי יוחנן וריש לקיש בנכרי שהיה לו בנים ונתגייר, דרבי יוחנן סבר קיים פ"ר שהרי יש לו בנים, וריש לקיש סבר גר שנתגייר כקטן שנולד דמי וצריך לקיים עוד הפעם פרו ורבו, ולכאורה קשה הרי אמרו שם בגמ' בפלוגתא דבית שמאי ובית הלל, דבית שמאי סביר ב' זכרים, ובית הלל סבירי זכר ונקבה, וטעמא דבית שמאי שם דילפי ממשא שהיה לו שני בנים ופירש מן האשה, ובה"ה ילפי מברייתו של עולם זכר ונקבה, ומקשה בגמ' דבית הלל לילפי ממשא, ומשני משה מדעתו פירש והסכים הקדוש ברוך הוא על ידו ע"ש, וא"כ לב"ש דילפי ממשא נהי דקיים פ"ר בב' זכרים, הרי בשעת מתן תורה דין גרים יש להם, ולר"ל צריך לקיים פ"ר דהוי כקטן שנולד, אלא דלפי מה שכתב בגור אריה דגרות על ידי כפייה אין הגר כקטן שנולד ניחא גם לר"ל, חזינן להדיא שהשב שמעתא סבירא ליה דגם משה רבינו קיבל את התורה ע"י כפיית ההר כנגיית.

אבל המהרש"א חידושי אגדות מסכת עבודה זרה ב' עמוד ב' חולק על זה: דהקשה מדוע היה צריך לכפות את ההר כנגיית כדי להפחידם שיצטרכו לקבל את התורה, הרי איתא בגמ' שם אמר חזקיה מאי דכתיב משמים השמעת דין ארץ יראה ושקטה אם יראה למה שקטה, ואם שקטה למה יראה אלא בתחילה יראה ולבסוף שקטה, ולמה יראה כדריש לקיש, דאמר ריש לקיש מאי דכתיב ויהי ערב ויהי בקר יום הששי, ה"א יתירה למה לי מלמד שהתנה הקדוש ברוך הוא עם מעשה בראשית, ואמר להם אם ישראל מקבלים התורה אתם מתקיימין, ואם לאו אני מחזיר אתכם לתוהו ובוהו, וכיון שאם לא יקבלו את התורה כל העולם נחרב ומתים כולם, מדוע היה צריך שוב לכפות את ההר, והביא תירוץ בשם ספר פענח רזי שהוכרח לכפות ההר עליהם דבלאו הכי היו משה ואהרן ובניהם מקבלים התורה ולא היה העולם חוזר לתוהו ובוהו, חזינן שמשא ואהרן לא היו צריכים כפיית ההר.

וכן בספר מאיר עיני חכמים להגאון מאוסטרובצא סימן י"ח הקשה על הא דאיתא בגמ' זבחים ק"א ע"ב מרים מי הסגירה אם תאמר משה הסגירה, משה זר הוא ואין רואה את הננגעים, ואם תאמר אהרון, אהרון קרוב הוא ואין קרוב רואה את הננגעים, דיש להקשות מדוע לא אמר גם במשה שאינו יכול לראות את נגעי אחותו משום שהוא קרוב ולכן אינו רואה, כמו שאמר באהרן עיין מהרש"א שם שהקשה קושיא הנ"ל, ותירץ דכיון דמשה לא היה בכפיית ההר היה לו דין כקטן שנולד ומימלא לא היה קרוב.

האם בחג השבועות יש ענין לעשן?

כתוב בתורה בפרשת יתרו פרק י"ט פסוק י"ח **והר סיני עשן כלו מפני אשר ירד עליו ה' באש וכו'**

ובספר הכתב והקבלה כתב שהקב"ה עשה שהר סיני היה עשן כלו מפני שירד ה' עליו באש, לבל יוכלו העם להסתכל בשכינה ויזונו עיניהם ממנה.

ובחתם סופר פרשת יתרו כתב דלכן היה עשן הר סיני: להזכיר זכות כבשנו של אברהם אבינו ועשן בין הבתרים.

הנה בחדושי הרי"ם על חג מתן תורה **כותב שבחג השבועות יש ענין לעשן, זכר למעמד ומעמד הר סיני שהיה ההר כולו עשן.**

מדוע נוהגים להתנונע בשעת לימוד התורה?

בפרשתן כ' ט"ו וירא העם וינעו

הנה **בבעל הטורים על הפסוק הנ"ל כתב** וז"ל על כן מתנועעים בשעת לימוד התורה לפי שהתורה ניתנה באימה ברתת ובזיע כמבואר בגמ' יומא ד' ע"מ ב.

וברמ"א אורח חיים סימן מ"ח סעיף א' כתב ונהגו המדקדקים, להתנועע בשעה שקורין בתורה, דוגמת התורה שנתנה ברתת.

ובזוהר הקדוש פרשת פנחס דף ר"ט עמוד א' **כתב טעם נפלא מדוע מתנוענים בעת הלימוד דכיון שבני ישראל יש בתוכם נשמה המאירה, א"כ כמו נר מתנונע לכאן ולכאן כך גם ישראל שיש בהם נר מתנונע לכאן ולכאן:** וז"ל אורייתא דלעילא לא שכיך נהורא עליה אפילו רגעא, ורזא דא תהלים פ"ג "אלהים אל דמי לך" כגוונא דא כתיב ישעיה ס"ב "המזכירים את יי' אל דמי לכם" לא שכיכו לכוון, נהורא דשרגא כיון דאתאחדא גו פתילה ההוא נהורא לא שכיך לעלמין אלא מתנוענעא נהורא לכאן ולכאן ולא משתכך לעלמין, כגוונא דא ישראל דנשמתיהו מגו ההוא נהורא דשרגא כיון דאמר מלה חדא דאורייתא הא נהורא דליק ולא יכלון אינון לאשתככא ומתנוענען לכאן ולכאן ולכל סטרין כנהורא דשרגא דהא משלי כ' "נר יי' נשמת אדם" כתיב, וכתיב יחזקאל ל"א אדם אתם אתם קרויין אדם ולא אומין עכו"ם, נשמתין דעמין עכו"ם מדעיכו דקש בלא נהורא דשרי עלייהו ועל דא משתככין ולא מתנוענען דהא לית לון אורייתא ולא דלקין בה ולא נהורא שרייא בהון אינון קיימין כעצים בגו נורא דדליק בלא נהורא דשריא עלייהו ועל דא משתככין בלא נהורא כלל.

ובספר הכוזרי מאמר ב' אות ע"ט פ' איתא אמר הכוזרי אשאל אותך התדע למה מתנועעים היהודים בקריאת העברית, אמר החבר אמרו כי בעבור העיר החום הטבעי, ואינני סבור שהוא אלא מצד הענין שאנחנו בו, כי מפני שיכולים לקרוא רבים מהם פה אחד היה אפשר שיתקבצו עשרה מהם או יותר על ספר אחד, ובעבור זה היו ספרינו גדולים, ויצטרך כל אחד מהעשרה שיטה עם העתים לעיין התיבה, וישוב, והוא נוטה ושב תמיד מפני שהספר בארץ, והיה זה הסבה הראשונה, ואחר כך שב מנהג מפני ההסתכלות והראיה ולהדמות כאשר הוא טבע בני אדם, וזולתנו קורא כל אחד בספרו ומקרבו אל עיניו או יקרבו הוא אליו כפי רצונו, מבלי שיצר עליו חבירו, ואיננו צריך שיטה וישוב.

ובספר ראשית חכמה שער היראה פרק תשיעי כתב דבשעת לימוד התורה דרכם של בני ישראל להתנועע בכל הגוף, על דרך הפסוק תהילים ל"ה י' כן עצמותי תאמרנה שמדברים בתנועות כל הרמ"ח איברים, וכן מבואר בגמ' עירובין נ"ד ע"מ א' שדרשו על הפסוק שמואל ב' כ"ג ה' ערוכה בכל ושמורה, אם ערוכה ברמ"ח איברים שלך משתמרת, ואם לאו אינה משתמרת.

קול המעדנים

שיעורי תורה שנאמרו בקהילות הקודש

"בית המדרש הגדול באבוב לונדון"

בראשות ידידינו הדיין הגאון רבי בן ציון בלום שליט"א

"בית המדרש הגדול ויזניץ לונדון"

בראשות ידידינו הדיין הגאון רבי אריה וייס שליט"א

"בית המדרש הגדול צאנז לונדון"

בראשות ידידינו הדיין הגאון רבי יצחק יונג שליט"א

"בית המדרש הגדול הגר עטרת צבי לונדון"

בראשות ידידינו הדיין הגאון רבי צבי הגר שליט"א

"בית המדרש אגודת ישראל לונדון"

"ישיבת ויזניץ לונדון"

בראשות ידידינו ראש הישיבה הגאון פנחס שניילבג שליט"א
וידידינו מנהל הרוחני הגאון שמשון זעליג דויטש שליט"א

"כולל ספינקא בני ברק"

בראשות ידידינו ראש הכולל הרה"ג מנחם מנדל שמרלר שליט"א

"כולל בעלזא ירושלים"

בראשות ידידינו הדיין
הגאון אנשיל קרניאול שליט"א

משיב בהלכה

מדור זה נדבך תערך ע"י ידידת ר' מרדכי זיסקינד הגר שליט"א - מנהגן
משיב כהלכה שטן ודיעת ההלכה | כל ההלכות הם משרע ומושגה ברורה

דיעת הפרשה – מצות שבת

א] הכ"ת דברכת היום קודמת לברכת היין (אפילו שקי"ל שברכת היין קודמת לברכת היום)?

ב] הכ"ת שאין איסור של שביתת בהמתו?

ג] הכ"ת איש שיכול להיות שאין יכול להוציא לחבירו בקידוש, ולאחר שאמר לו שני מילים אז כבר כן יכול להוציאו יד"ח קידוש?

ד] הכ"ת כלים שגם לדעת ב"ש שמצווה על שביתת כלים אינו מצווה על שביתתן (ולא באופן שהפקרין)

ה] הכ"ת מלאכה בשבת שחייב עליה גם אם עשה אותה כלאחר יד?

ו] הכ"ת ששלח שליח לחלל שבת וחייב המשלח סקילה (עכ"פ לחד שיטה)?

דיעת ההלכה- הלכות שבת

ז] אפיית חלות לשבת. בבית משפ' כהן נוהגים לקנות חלות לכבוד שבת במאפיה בבני ברק. שמוליק בנם שחזר מהחידוד אמר להוריו בסעודת השבת שהרב לימד אותם שאין זה מכבוד שבת לקנות חלות במאפיה. האם שמוליק צודק?

ח] השקיית גינה. למשפ' באום בית עם גינה גדולה ובה עצי פרי וצמחי נוי. האם מותר לרב באום לסדר את מערכת השקיית הגינה בערב שבת כך שבשבת בבוקר יופעלו הטפטפות ולקראת שבת בצהרים תופעלנה הממטרות במקרים הבאים: א. צפויה שבת שרבית. ב. צפויה שבת אביבית נעימה.

ט] קידוש במקום סעודה בבית המדרש "חסד לאברהם", בשבת בבוקר לאחר התפילה, בזמן "קידושא רבא" נוהג הרב שמעון לעלות לעזרת נשים הנמצאת בקומה השניה מעל בית המדרש, ולעשות שם קידוש לעצמו ולנשות בית המדרש. הרב שמעון שותה לאחר ברכת בורא פרי הגפן, יותר מרביעית יין ומתכוון לרדת ולאכול מזונות עם הציבור בקומה התחתונה. האם מותר לרב שמעון לעשות זאת, לכתחילה? בדיעבד? הנתונים לשאלה הקידוש של הגברים נעשה בחדר בו לומד כולל אברכים במשך השבוע ולא באולם בית המדרש. הרב שמעון אינו יכול לראות מהמקום בו הוא עושה את הקידוש לנשים, את מקום אכילת הגברים וכן אינו יכול לראות ממקום אכילתו בקידוש את המקום בעזרת הנשים בו עשה את הקידוש, אך יתכן והוא יוכל לראות חלק מהאוויר שמעל הקצה האחר של עזרת הנשים וכן נציין שהתקרה מעל עזרת הנשים היא הגג של בית המדרש, והתקרה מעל מקום הקידוש היא הרצפה של עזרת הנשים.

י] חידוד. בשבת של חורף קרה נוצרו אדים על החלון, אדים אלו נוצרים כתוצאה מההבדל שבין הטמפרטורה שמחוץ לבית לזו שבבית. לחלון נגשו דוד ונתנאל, שניהם העבירו את ידם על החלון בצורה זהה ובכך נוצרו על החלון שני אזורים ללא אדים. נתנאל עשה בכך עבירה ולדוד מותר לעשות זאת, הכיכד?

כללי השתתפות

1. כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תזכה את השולח להיכנס להגרלה, יהיה הגרלה על שני פרסים ע"ס 500 ₪.
2. כל תשובה נכונה על כל שאלה, יהיה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכויו בהגרלה.
3. כל חודש, בראש חודש תערך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה יידבקו תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
4. ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
5. שימו לב חשוב מאוד: קבלת התשובות הינה אך ורק לפקס מערכת משיב כהלכה 0775558617 או במייל meir.s1000@gmail.com נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות השיבו, וכמו"כ שם מלא, כולל/ ישיבה. ועיר וטלפון וכמו"כ נא לציין על איזה פרשה השיבו. [לברורים ופרטים נוספים בטלפון 0533154010 בשעות הערב בין 8:00 ל-9:00 בלבד]. השולחים בכתב יד, בפקס, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאחר משלוח הפקס. כתב לא ברור לא יכנס להגרלה. - יש עדיפות לשלוח התשובות מוקדם במייל כי כך זה יכנס בעזה"ל לספר שיצא לאור בעתיד בל"ג.

חתן שמבקש מחמיו לאחר הנישואין שיוסיף לו נדן האם עובר על איסור לא תחמוד?

בפרשתן כ"י לא תחמוד בית רעיק לא תחמוד אשת רעיק וכו' וכל אשר לרעיק

יש לחקור בחור שדורש מחמיו כסף לדירה האם עובר באיסור לא תחמוד

הנה החפץ חיים בספרו ספר המצוות הקצר ל"ת מצוה מ' כתב וז"ל מצות לא תעשה שלא לחמוד דבר של חבירו שנאמר לא תחמוד וחמדה הוא, שמשתדל להוציא מחשבתו לפועל ומרבה רעים על חברו ומפציר בו עד שלקחו ממנו וכו' "ומצוי זה בחתן שמכביד על חותנו קודם החתונה שיתן לו דבר פלוני ופלוני מה שלא התנו ע"ז בשעת כתיבת התנאים ואף על פי שחותנו ממלא מבוקשו עובר החתן על לאו זה דלא תחמוד".

וכן כתב בספרו שמירת הלשון סוף פרק ג' וז"ל עוד אמרתי לעורר על דבר אחד שנכשלין בו בני אדם, הנה ידוע שעון גזל הוא בין מאחרים ובין מקרוביו ואפילו מאביו ואמו כדאיתא בגמ' ב"ק ע"מ א' גנב משל אביו, ופשוט דהוא הדין הלאו שלא תחמוד שייך גם כן לכל, ועיין בש"ע שהלאו דלא תחמוד אינו בחומד בלב לבד כי אם כשמרבה עליו רעים להפצירו עד שיתן לו, ואם כן לפי זה, אם נתקשר עם אחד בכתיבת התנאים להשיא לו בתו, וגמרו ביניהם הנותנות של כל אחד, דקודם הגמר רשות ביד כל אחד לבקש מה שבלבו, דבלא זה אינו רוצה להתקשר עמו, ולאחר זה הרבה רעים להפציר במחותן שיוסיף לו עוד ועוד, לכאורה יש בזה הלאו דלא תחמוד, וכן כל כהאי גוונא מתנות של רשות לאפוקי צדקה שאין בלבו של הנותן לתן כי אם לאחר הפצרת רעים יש בזה משום לא תחמוד.

ובשו"ת תשובות והנהגות חלק ב' סימן תרי"ז, ועיין בשו"ת אבן ישראל חלק ח' סימן ק"ה נשאל מחתן האם מותר לבקש מחמיו דברים או שעובר על איסור לא תחמוד ומביא את דברי החפץ חיים הנ"ל.

והעיר על זה: דלכאורה הכא לא הוי אלא מתנה, ובשו"ת "ארץ צבי" סימן ג' אות ו' האריך להוכיח כדברי האדמו"ר הגרא"מ אלתר זצ"ל מגור דבמתנה אין עוברין בלאו דלא תחמוד, ומה שכתב רבינו יונה שהמפציר בחבירו לתת לו מתנה עובר, אינו אלא דעת יחיד, ומביא גם בשם אביו שאין עוברין במתנה, ולכאורה צ"ע לפנינו מדברי הקדוש בעל חפץ חיים זצ"ל שאוסר.

ויש לתרץ: דדוקא במתנה כתבו דאין עובר, וטעמם דכל מאי דעוברין בלא תחמוד הוא רק כשנותן לו מעות דההפצרה היא חזקה ומכרחת ואין כאן דעת גמורה ולכן עוברין, ולא במתנה שאין עליו שום הכרח, ולפי"ז הכא דומה למכר שלוקח בתו ורוצה מחותנו שיוסיף במחיר שמשלם עבורה ולכן עוברין.

ומסיים בלימוד זכות דעל מה סמכו החתנים להפציר ולא חוששים מאיסור לא תחמוד: דכל האיסור להפציר בחבירו לתת או למכור הוא רק כשנעשה לטובתו בלבד להשיג החפץ מחבירו, אבל כשזהו גם לטובת הנותן כגון הכא דדרישת החתן היא עבור בת הנותן שתקבל יותר א"כ זהו לטובתו גופא, ככה"ג יש לצדד שמא לא עובר בלא תחמוד וצ"ב.

וכן בשו"ת בצל החכמה חלק ג' סימן מ"ד מלמד זכות על דבר המצוי בחתנים שמפצירים, ע"פ השיטות שבמתנה אין איסור לא תחמוד.

ששה עשר מי יודע

ישמח לב מבקשי ה'

בתקופה הקרובה אי"ה

יצא הספר הששה עשר

ספר מעדני אשר על הלכות שבת חלק א'

מהדורת ידידינו הרב יצחק מאיר צימרמן שליט"א לונדון
מאות חקירות מעניינות על כל המצוות עשה של שבת קודש

הדלקת נרות- קבלת שבת - קידוש היום

לחם משנה - סעודת שבת- תפילות שבת

וכן פרק מיוחד על כל מצוות עשה שאסור לקיימן בשבת

להזמנות לכוללים או לשיבות

נא לפנות למערכת מראש

מכתבים למערכת

מדוע חמו לא ירד בשבת וגשם כן יורד בשבת

מה שהקשתם מדוע חמו לא ירד בשבת, וגשם כן יורד בשבת, ותירצתם בכמה אופנים.

הגאון המפורסם רבי שמאי קהת רב שלט"א חבר הבר"א קהילת מחזיקי ארבעת תורה, בית הוראה דשיבת מיר, לשכת הפוסקים ביתר עילית, אוצר הפוסקים סוורא, קנין תורה פסגות ירושלים (כדורי) נראה לתרץ, החילוק הוא פשוט, דהמן יורד רק לישראל, ולהראות לישראל קדושת שבת אין יורד המן לישראל, משא"כ גשם הוא לכל העולם, וכל העולם כולו, א"כ יכול לירד גם בשבת העולם צריכים לגשם.

הגאון רבי ישראל שורון שליט"א רב קהילת צאנז ביהר, דומ"ץ שנתנו נוש שמונים, מרכז ההוראה, שערי הוראה, ור"מ בשיב"ג תורת שלמה זועהיל ירושלים (הערה זו לעילוי נשמת אבי הנח"צ חיים יעקב מנחם בן הרב זעוראל ז"ל) נראה לתרץ לפמ"ש"כ בגמ' (ירושלמי פ"ט ע"ג א) דאם מייא בעיבא מיבלע בלעיו כל שכן דהוו להו נולד דאסירי, אלא מייא בעביס מינדי נידיי. ולמסקנת הגמרא דמינדי נידיי ולהכי גשם לא הוי נולד, וכן מבואר בבית יוסף (א"ח סי' ס"ד) דכתב שבבבלי הלקט סי' כ"ב בשם רב צמח גאון הלכות פסוקות סי' קפ"ז מטר היורד בשבת וביום טוב אף על גב דמאמתול לא הוי עביס מותר לרוחון ולשלות מהם דאסיקאנא (ירושלמי פ"ט ע"ג א) מייא בעביס מינדי נידיי ולא הוי מוקצה, השתא דאתית להכי מים דאוקיינוס מינדי נידיי ושרו תניא נמי הכי נהרות המושקין ומעיינות הנובעים הרי הם כרגלי כל אדם. ואב"ג צ"ע למה המ"ב (סי' ס"ט ע"ג א) שכתב דגשם לא הוי מוקצה, צ"בין מקורו לספר זכור לאברהם, לא הביא מקורו מדברי תב"י הנ"ל, משא"כ במן דלא היה נייד שהרי אחו"ל (תנ"ה פ"ט ע"ג א) שבעה רוקיעים הן וכן שחקים, שבו רהיים עומדות וטוחנות מן מצד צדקם, ולהכי ח"ל הדיו נולד.

הרה"ג רבי שלמה אבאל שליט"א ירושלים

נראה לתרץ בכמה אופנים א} שחמנה ישראל היה הר"ר ולא היה אפשר ללקוט ולהביא המן בשבת כל א' האלנה, וזה מבואר בדברי האוה"ח הק' ע"פ"ה והיה ביום הששי והלכנו אשר יביאו-פירוש כי ההבאה עצמה בכלל הכונה וצריכין להבינה מיינו ז' כדי שלא יביאו בשבת והוא מאמר ששה לישראל אל יצא איש ממקומו וגו' (ויג' סוף"ק דעירובין וטו') ויש שבת שמכאן נלמד איסור הוצאה א} מקרא מלא דיבר הכתוב והיה ביום הששי והלכנו ויפלינו דעירובין רחמנא אלקודת שבת דבעי הכנה ובחול (לשון רש"י ביצה ז' ועיי"ש תוס') והכנה דרשה דאורייתא וי"ל שג"ז נאמר ויבין אלקודת שבת דבעי השעיה ויקדש וכו' וברש"י ברכה ב' שיום ז' ירד לחם משנה וירדש בשבת לא ירד, ולכאורה זה דבר א' שבשבת לא ירד ולכן רבי ב"י משנה, והלח"ל יש כאן ב' חלקים קודם שירד בו מצד הידי, והלכות דבעי הכנה, וגם שקידשו בשבת לא ירד מצד הוצאה.

הרה"ג רבי בנימין פרייס שליט"א ירושלים

נראה להעיר שיעוין בספר נחלת בנימין על הרת"א מצוות במצות שבת שהארץ בענין שלא ירד המן בשבת והחילוק זה לגשמים ובתוך הדברים כתב לבאר שהיה במן ענין איסור תולדות האור העליון.

הרה"ג צבי אליהו פיליס שליט"א כולל עיון בעלזא ירושלים

נראה להעיר, ובספר העתיק נחלת בנימין על הרת"א מצוות להב"ר בנימין וואלף אב"ד מארק מנחה ל"א מביא כמה טעמים בזה, א. דיון שהיה יורד עם המן אבנים טובות ומרגליות למשכן כמו שאיתא במדרשים, לכן לא ירד המן כדי ללמוד מזה שאין המשכן עצמו דוחה שבת, וכיון שכתב שטו העם ולקטו שמעם שהיה גם חרוק מן המחנה וזה אסור דהקשו שלמ"ד יש תחומין למעלה מעשרה, א"כ קנו הגשם שבינה בעבים, ואח"כ כשירד אין להם אלא ד' אמות במקומו, והא"כ מטלטלים אותו יורה, ותי' בגמ' מים בעבים מיבלע בלעיו ולא קני שבינה, אמנם כל זה בגשמים אבל במן ודאי קנו שבינה ברבונה, וכיון שכתב שטו העם ולקטו שמעם שהיה גם חרוק מן המחנה וזה אסור לטלטל יותר מד' אמות ממקומו, אשר ע"כ לא ירד המן בשבת, וע"י שם שהוסיף לבאר גם למ"ד בעיב מכיפה שותותים, וכבתו שם התוס' כי אין שבינה ברקיע, שיש חילוק בין מים למן א. והוסיף שם לומר כי החילוק בין המן לגשם הוא כי הגשם הוא הפקר ואף אם יש שבינה ברקיע מ"מ בחפצי הפקר אין קונה שבינה, אבל המן לא היה הפקר שהרי היה מיוחד רק לישראל לכן קנו שבינה ברקיע ולכן לא ירדו מן בשבת. ד. עוד חילוק יש בין מן לגשם, כי הגשם לא הוי נולד כי ממי אוקיינוס שותים, ואף למ"ד מכיפה הן שותין מן כבר היה מאתמול רק שירדים בשבת לארץ, אבל המן נברא דבר רום ביומן, ושפיר הוי נולד לכ"ע. ה. עוד ביאר שם כי לפי המ"ד שהיו צריכים לאמריה כדי שיהיה איזה טעם למן, ולולא אמריה לא היה שום טעם בזה, ואמריה זה היה אסור בשבת משום בישול, לכן נמנע המן מלירד בשבת, וי"ל שכתב כי המן היה תולדות אור העליון.

הרה"ג יעקב ישראל מייזנער שליט"א לונדון

נראה לומר שיש חילוק בין מטר מים, שהמטר אינו צריך סיוע מן בני אדם כלל אלא על ידו לבד הארץ נתון פירות וכו', ובשביל זה נתון הקב"ה מטר בעת הצורך אפילו בשבת, משא"כ ששהמן בא על הארץ, אז הב"י עזי הוי צריכים ללקט, והקב"ה רצה שיהיה להם מנוחה שלמה בשבת, וכן מבואר בחוקיני בפרשתן ט"ז כ"ט שאומר פשט בפסוק אל יצא איש ממקומו "שאינו צריך לצאת ממקומו לבקש פונתת היום שהרי מאתמול הכינותי לו", ובשביל זה לא המטיר מן בשבת.

מדוע לא הטביע הקב"ה את המצריים בנילוס במקום שהם הטביעו, מידה כנגד מידה

מה ששאלתם בשם אחרונים מדוע לא הטביע הקב"ה את המצריים בנילוס במקום שהם הטביעו, מידה כנגד מידה, ותירצתם בכמה אופנים.

הגאון נבילאל הכהן זיבונביץ שליט"א מר"ס "גם אני אודך" ר' פרדס יוסף החדש" על המועדים.

נראה לתרץ שבבבלי לא היה הטביע מקום להטביע את המצריים, ולכן הוצרך הקב"ה להוציאם לים סוף, ואלו שנשארו במצרים, הטביעם הקב"ה שם בנילוס, כמו שהבאתם מהדר זקנים.

א"כ חשש הקב"ה שעם ישראל יחרו למצרים הרי סבלו שם הרבה צרות

מה שהקשתם בשם השל"ה הקדוש, וכן המהר"ש מבעלזא על מה שנאמר כי אמר אלקים פן ינחם העם בראותם מלחמה ושבו מצרימה, דקשה, מי המשונע שיחזור למקום שהיו מעבידו אותם בעבודת פוך, א"כ מה החשש, הרי זה סיכוי חלש שזה יקרה, ותירצתם בכמה תירוצים.

הרה"ג רבי זעוראל ברוך בן הדס אחרונביץ שליט"א רמח"ד בית שמש (הערה זה לעילוי נשמת בני הרב אשר מאיר ז"ל)

נראה לצ"ע תירוץ נפלא מה'זרע שמשו', וכבר האריך הזרע שמשוין בפרשיות הקודמות וכאן בריש הפרשה, ונביא תמצית הענין, לפי שישראל צעקו אל ה' שיוציאם מצרים, כדכתיב שמות ב' כ"ג ויאמרו בני ישראל מן העבודה ויעזוק, שהיו סוברים שנשלם הקץ בקושי השעבוד, וצעקו אל ה' שיגביר מידת חסדו, עליהם וכששמע צעקתם כדכתיב שמות כ"ט הנה צעקת בני ישראל באה אלי נראה שהסכים לסברתם ואם נשלם הקץ, אין צורך שפרעה יעשם בני חורין, כי כבר מעצמו בני ישראל צעקו אל ה' שיוציאם מצרים, וכתבתי שמות ב' כ"ג ויאמרו בני ישראל מן העבודה ויעזוק, וא"כ מזה מוכח שעדיין צריכים ללכת לגלויות אחרות, ומש"ה אמר הפסוק ויהי בשלח פרעה ולא נאמר כי שלחם הקב"ה, ולא נחם וכו' שהרי משליחות זו נשמע כי קרוב הוא כי זמן גאולתם נקרב קודם זמנו, ולכן פירש"י ויחשבו מחשבה על שיצאו ויחזרו לשבת במשכן, היינו ויחשבו מחשבה על שיצאו קודם תשלום ארבע מאות ושולשים שנה וירצו לשוב להשלים שם מניין שנות הגלות שמא יתיראו לחזור בגלות אחרת, ובאמת לא סיבת חטא העגל היו כבר תשלום שנות הגלות, ואברהם אבינו כבר בירד המלכות ואם לא ישלמו זמן הגלות חיביים בגיהנום ח"ו, ואמר פרעה מן זאת עשיתי כי שלחתי את ישראל מעבדני, דאם ה' ישראל מעבדני, אלא שלא עשיתי בן חורין לא רוצה פרעה כלום, ובוזה שישראל ראו שמצרים רודפים אחריהם זהו מחמת הטענה שלא נשלם הקץ, ואמרו ישראל הלא זה הדבר אשר דברנו אלקי במצרים, והיינו, שיתור טוב לחזור למצרים ולהשלים לעיניו מליפול בגיהנום או שיעבוד מלכות, עת"ל הוצע ששונן, ולפי דבריו פשוט שרצו לחזור ולהשתעבד אן משום תשלום שנות הגלות שיהיה בחינת הרע במיעוטו וא"ש, עוד יתיישב בדרך רמז כאשר מרן החתם סופר ז"ל כינס את כל בתי נכסיות בפרשבורג בשנת תקע"א כאשר המתחזקים רצו להקים בתי ספר שהנוער ילמד גם חכמות ומדעים וגם ד"ת היינו נטפלים, ודרש החת"ס בגבלי אש ואלו חלק מדבריו כפי שהובא ע"י תלמידו בעל ליקוטי חבר בן חיים ז"ל והוב"ד ב"תורת משה" בשלח "והנה ידוע עם הפלשתים היו יותר מתוקנים במנהגיהם ומעשיהם מהמצרים, והקב"ה מיחה ביצחק לבלתי רדת מצרימה והוא גר בפלשתים, היות כן ה' מן הראוי לפי ההדרגה בצאת ישראל מצרים שירגלו הקב"ה לאט לאט ללמדם כמנהג הפלשתים ומהם יעלו למדינה אחרת הסמוכה ומסוכנה לסוכמה לה, אלא שלא עשה כן מועם ה"ל (שהלמד לבן תחילה חיי עוה"ז הוא יגע לרקן) וכ"ז מרומז בפסוק ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים ללמדם דרך ארץ שבוגים בהם הפלשתים אע"פ שהוא דרך מתוקן מ"מ לא אבה לנותחן כן מעטם כי קרוב הוא אותו דרך ארץ ומהגו מנהגי מצרים ויינו רחוק הרבה מאוד מדרמה הארשונים ופן נחם יעשה בראותם קצה מלחמת התאוה והיצ"ר ומיד כמעט קט ישובו מצרימה ל"ל שישבו עם בני ישראל ואלו ישראלים, ומה יוקח מוסר השכל לבלתי שמוע לחדשים מקורב באו לרחק עם ה' מתורת אלקים ורוציים להפך הקערה וכו' למען לא ישאר שם ושארית תלמדו ולגמרא ח"ו אל תאבדו אל תשמעו"

האם יש חיוב לטבול במקוה בערב שבת

מה שהראתם בגליון אודות טבילה במקוה בערב שבת.

הרה"ג שלמה אפרים ריד שליט"א ירושלים

נראה להעיר דמסופר על הגה"צ ר' שרגא מייבל מנדלוביץ זצ"ל ראש ישיבת תורה ודעת בארה"ב שפעם מסר שיחת מוסר לתלמידיו ועוררם לטבול במקוה בער"ש. א' התלמידים שאל אותו איפוא נחוב שצריך לטבול במקוה בער"ש. ענהו הראש הישיבה שאצל בלעם מצינו שאמר לו הש"ת א"ם לקרא לך באו האנשים קום לך אתם, ואח"כ מצינו ששלח הקב"ה מלאך למנוח, והלא הוא קיבל רשות מהש"ת. אלא שלפעמים יש ציווי"מ, אבל זה לא מספיק, כי צריך להבהיר רצונו ה', ואע"פ שנתן לו הקב"ה רשות, אבל רצונו היה שלא ילך. כמו כן לענין טבילה בער"ש, אכן זה לא מובא בהלכה, אבל צריכים להבין שזה רצון הש"ת."

האם יש חיוב לנקות את השינים בשבת לפני שיוצא לרשות הרבים שלא יעבור על איסור הוצאה

מה שדנתם בשם אחרונים האם יש חיוב לנקות את השינים בשבת לפני שיוצא לרשות הרבים שלא יעבור על איסור הוצאה **הגאון מתתיהו ישראל הורוויץ שליט"א** לייקוד מחבר ספר "אוצרות היים" על מסכת ברכות ראש כולל בעיירת דיל נראה לצ"ע לדברי רבץ החיים סימן ט"ז כי שהביא מספר חסידים סימן רס"ה דלא יאכל אדם שומשמן בשבת וכיוצא בו לאחר אכילתו, שמוא יציא לרשות הרבים ומאכל בפיו.

הגאון משה יחיאל הכהן ראטה שליט"א ירושלים

נראה להעיר מש"כ הרה"ג קרליץ בספרו חוט שני ה' ע"י ק"ט שאוכל שבין השיניים אין לו חשיבות, ואפילו אם מוצצו בדרך אין לחשוש, כיון שלא תחשיבו לאניולה. אולם רק בעצם או בשר ממש שהדוך להקפיד עליהם

גליון זה נודב ע"י ידידנו הרב יחזקאל אינטרארט שליט"א לונדון לזיכוי רבבות

יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידנו הרה"ג אברהם זונשטיין שליט"א לונדון לזיכוי רבבות

יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידנו הרה"ג אפרים הל שייפנער שליט"א לונדון מח"ס הבן יקר לי אפרים לזיכוי רבבות

יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידנו הרב יוסף מאיר בתשס"ט שליט"א בית שמש והרב לוי יצחק ויער שליט"א לברכת מל טוב לשרותא דרבנן במסירות

הרה"ג מרדכי יצחק דירנפלד שליט"א מנכ"ל מוסדות בעלזא בית שמש לרגל שמחת נישואי בנו

יהבה"ח המופלג בתורה"כ כמר אהרן שלום לוי"ל מבחיני ישיבת בעלזא ירושלים עב"כ בת הרב מרדכי יהודה אייזנבאך שליט"א לונדון וברכת מל טוב לאביו

ידידנו הרה"ג אברהם דירנפלד שליט"א רב חסידי בעלזא בית שמש - ת"א והא רעוא שבות משעו הכבירים יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו

גליון זה נודב ע"י ידידנו הרב אהרן שישכרוף שליט"א לונדון לזיכוי רבבות

יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידנו הגאון יהושע לייפער שליט"א רב קהל חסידי לונדון

לרגל שמחת הבר מצוה לבניו התאומים כמר שמעון נ"ץ וברכת מל טוב לאביו

כ"ק מרן אדמו"ר מנדבורנה שליט"א יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות

גליון זה נודב ע"י ידידנו הרה"ג יחזקאל סלמון שליט"א לונדון לזיכוי רבבות

יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידנו הרה"ג שלום זושא פלדמן שליט"א לונדון לזיכוי רבבות

יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידנו הרה"ג זאב בער שליט"א ירושלים לעילוי נשמת זקנתו מרים בת מרדכי ע"ה

נפטרה כ"ה שבט ת.נ.צ.ב.ה

גליון זה נודב ע"י ידידנו הרה"ג אברהם יהודה רייך שליט"א קרית הגוש"ט פ"ת לרגל שמחת נישואי בתו במז"ט

עב"כ הבה"ח מורנו ידידיה פרידמן נ"ץ מבחיני ישיבת צאנז בנו של ידידנו הרב אהרן חיים יעקב שליט"א וברכת מל טוב לאביו מו"ח

הגאון בן ציון רייך שליט"א איש אמונם של אדמו"ר בית צאנז יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידנו הגאון אברהם יהודה הלפרין שליט"א רב קהילת קוניץ ת"א ומחשובי הרבנים בבית שמש לעילוי נשמת אביו קניני היקר באנשים

עמד לימן צדיק מרן הדברי יצבי ז"ע בכל מפעלות הקודש הרב החסיד יצחק אייזיק בן הרב אברהם יהודה ז"ל נ.ל.ב.ע. כ"ג שבט תשע"ו ת.נ.צ.ב.ה

גליון זה נודב ע"י ידידנו הרב יחזקאל וואלף שליט"א ירושלים בעל מהדורת ואלף מעדני אשר ממלכת כהנים לעילוי נשמת אביו שר הצדקה והחסד ידידנו שעמד לימינו בכל עת

הרב יצחק בן ציון הכהן וואלף ז"ל נ.ל.ב.ע. כ"ה שבט תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה